

Kvier trives med rationsafgræsning

På Karensminde I/S er ti kviers stribeafgræsning blevet sammenlignet med 11 kviers afgræsning i storfold i efteråret 2016. Det er et led i projekt Rationsafgræsning med kvier i efteråret. Rationsafgræsningen har fungeret godt og givet en god tilvækst.

KALVE OG UNGDYR

AF ANNA-CHRISTA BJERG

- Selve håndteringen af flytningen af hegnene hver fjerde dag er ikke så slem, det har taget ca. en halv time hver gang, fortæller mælkeproducent Mikkel Juhl Nielsen.

Forberedelserne før kvierne kunne lukkes ud på marken med stribeafgræsning var lidt mere omfattende og har taget tid, også fordi forsøget er en del af et projekt, hvor der skal foretages vurderinger og dokumentation.

Efteråret er gået godt

21 kvier i alderen et til to år blev lukket ud på marken 16. september. Ti kvier fik adgang til en ny stribe græs hver anden dag på den ene halvdel af marken, mens 11 kvier afgræssede i storfold på den anden halvdel af marken som kontrolgruppe. Begge grupper kom på stald 2. november.

- Kvierne der fik rationsafgræsning har haft en tilvækst på ca. 100 gram ekstra om dagen i forhold til kontrolgruppen. Det er jo godt, når man nogen år er glad, hvis kvierne bare holder vægten, siger Mikkel Juhl Nielsen.

- Det er ret flot med en ekstra tilvækst på 100 gram om dagen om efteråret. I lyset af, at de stribeafgræssende kvier i gennemsnit var to mdr. yngre end de øvrige, er det endnu flottere, siger kvægrådgiver Mads Ebdrup Mortensen, som på vegne af Økologisk Landsforening vurderer og bearbejder dataene i projektet.

Det græs, kvierne er blevet præ-senteret for, var bedre end det, de

Mælkeproducent Mikkel Juhl Nielsens kvier er kommet ind fra græsmarken den 2. november, der var marken blevet for blød og græssets vækst for ringe. Foto: Anna-Christa Bjerg

Karensminde I/S

- ▶ Ejers af Mikkel og Karl Juhl Nielsen.
- ▶ Besætning: 160 jerseykøer med opdræt.
- ▶ Dybstrøelsesstald og malkning med tre malkebotter.
- ▶ Jord: I alt 180 ha drives med grovfoder, græs, ærtehelsæd, korn og lidt hestebønner.
- ▶ Medarbejdere: En produktionsleder og en praktikant.

typisk får, når de får lov at græsse på markerne efter malkekøerne. Marken havde fået lov at stå fem uger uden afgræsning, før kvierne blev lukket ud på den. Normalt har malkekøerne førsteretten til græsmarkerne på Karensminde I/S, og så får kvierne lov at græsse efter køerne eller gå i storfold på ekstra stykker græs.

- Jeg tror, at den væsentligste grund til den bedre tilvækst ved rationsgræsning er, at kvierne hele tiden får friskt græs på alle vækststadier, og at de græsser det hele, mens kvier i storfold tager det fine først og kun derefter, det mere grove, siger Mikkel Juhl Nielsen.

Praktisk håndtering

- Det er vigtigt, at stille systemet godt an fra start, så det bliver nemt at håndtere gennem efteråret, herunder at vælge et egnet areal, så man kan gøre det så let for sig selv som muligt. Vælg en mark, der egner sig til stribeafgræsning, den må gerne være lidt lang, siger Mikkel Juhl Nielsen.

Det tog lidt tid sammen med kvægrådgiver Mads Ebdrup Mortensen at beregne, hvor stort et stykke græs, der skulle til at holde kvierne

med foder den 1,5-2 måneders tid, kvierne forventes at græsse ude i efteråret. Arealet skal holde hele perioden, kvierne skal være på græs.

Hegnet blev forsynet med en automatisk hegnåbner stillet til at åbne op til et nyt stykke græs efter to dage, så man kun skulle ud og åbne op manuelt hver fjerde dag, for at minimere det ekstra arbejde med at flytte hegn.

- Vi kunne godt have stillet hegnåbneren til at åbne automatisk flere gange, men da vi jo alligevel skulle ud at se til kvierne regelmæssigt, syntes vi, at hver fjerde dag var passende, siger Mikkel Juhl Nielsen.

Ud over at flytte hegnet hver fjerde dag, har rotationsafgræsningen ikke krævet ekstra arbejde eller særlige ændringer i det daglige, da man jo uanset afgræsningsmetode skal holde opsyn med kvierne. Det er især den indledende planlægning, hegning og organisering af marken, samt det, at kvierne skal prioriteres på niveau med malkekøerne i planlægningen, der kræver lidt mere tid og arbejde. Man skal også lige indarbejde nogle nye rutiner, for eksempel skal man planlægge flytninger op til weekender, eller hvis man skal hjemmefra nogle dage.

Vurdering af resultater

- Forsøget har ikke kunnet fortælle så meget om effekten af rationsafgræsning på parasitter, fordi vi var nødt til at behandle alle kvierne for lungeorm umiddelbart før forsøget, det var lidt uheldigt, fortæller Mikkel Juhl Nielsen og tilføjer:

- Kvierne så godt ud og trivedes. Det, at de får friskt græs hver anden dag, gør dem mere interesserede. De lærer meget hurtigt, at der er nyt græs, når man kommer. Faktisk vil jeg sige, at de bliver mere omgængelige på grund af det.

Ifølge teorien burde kvierne også have fået tildelt lidt stråfoder. Mikkel Juhl Nielsen mener imidlertid ikke, det har været nødvendigt, fordi græsvæksten har været så kontrolleret. Kviernes gødning så fin ud og tyder også på, at foderrationen har været nogenlunde balanceret i forhold til struktur og indhold.

Parametre, der blev dokumenteret og vurderet i forsøget, er blandt andet tilvækst, arbejdsforbrug, sundhed, gødningsprøver og græsvækst.

Mere fokus på kvierne

Mikkel Juhl Nielsen vil gerne anvende rationsgræsning til kvierne igen. - Jeg vil i hvert fald have det som et

værktøj. I år var i virkeligheden et dårligt år at starte med rationsgræsning til kvier i efteråret. Det var et stort areal at tage ud, i forhold til at græsset var savnet hos køerne på grund af tørke, siger han.

Kvægrådgiver Mads Ebdrup finder også, at der er et stort behov for at have mere fokus på kvierne.

- Det er meget relevant, og der er god økonomi i at arbejde med kvierens afgræsning, så de ikke bare bliver efterladt ude på en gammel græsmark efter køerne, hvor de kan passe sig selv og blive udsat for et højt smittetryk, siger han.

- Man ikke skal glemme at have fokus på kvierne. Der er ikke så mange projekter og forskning om den periode af køernes liv. Det vil også være godt, hvis forsøget bliver udbredt til flere år, så man også får resultater for et mere normalt år uden tørke i efteråret, slutter Mikkel Juhl Nielsen.

Projekt Rationsafgræsning med kvier er støttet af Mælkeafgiftsfonden. Resultaterne vil blive offentliggjort omkring årsskiftet på okologi.dk/landbrug/projekter/kvaeg/kalve-og-ungdyr

Kvierne havde en god tilvækst i efteråret. Foto: Mads Ebdrup Mortensen.

En kokasse, der er fast, viser at græsset bliver godt fordøjet og omsat. Foto: Mads Ebdrup Mortensen.

Hegnssystemet og planlægningen af markerne til afgræsning er vigtigt. Foto: Mads Ebdrup Mortensen.